

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1933/24-E
Sp. zn. ČŠIE-S-319/24 E

Název	Základní škola Lanškroun, Bedřicha Smetany 460, okr. Ústí nad Orlicí
Sídlo	B. Smetany 460, Žichlínské Předměstí, 563 01 Lanškroun
E-mail	reditel@zsbs.cz
IČO	61 234 176
Identifikátor	600 104 648
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milan Valúšek
Zřizovatel	město Lanškroun
Místo inspekční činnosti	B. Smetany 460, Lanškroun B. Smetany 493, Lanškroun Palackého 204, Lanškroun
Inspekční činnost na místě	18. až 20. 11. 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Lanškroun, Bedřicha Smetany 460, okres Ústí nad Orlicí (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. V základní škole se ke dni inspekční činnosti vzdělávalo celkem 376 žáků v 18 třídách prvního a druhého stupně (kapacita je 450 žáků). Základní škola evidovala ke dni inspekce 44 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tři žáci se vzdělávají v zahraničí. Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Naše škola*. Ve čtyřech odděleních školní družiny bylo přihlášeno 120 účastníků zájmového vzdělávání (kapacita je 150 účastníků zájmového vzdělávání). Stravování žáků a zaměstnanců je zajištěno smluvním subjektem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Do řízení školy se promítají dlouholeté zkušenosti ředitele školy, jehož znalost místních podmínek podporuje každodenní činnost školy. Ve svých aktivitách se zaměřuje zejména na udržení dobrých stávajících předpokladů pro realizaci vzdělávání a průběžné zlepšování materiálních podmínek. Informace k dalšímu rozvoji školy ředitel školy zpracoval v koncepčních materiálech, ve kterých jsou stanoveny cíle pro jednotlivé oblasti zpravidla pouze obecně, bez pojmenování nástrojů a způsobů, jak strategických cílů dosáhnout. Iz tohoto důvodu přetrvává omezená možnost účelně vyhodnocovat dosahování stanovených cílů, případně toto vyhodnocování promítnout do pojmenování priorit nebo konkrétních plánů na příští období.

Část řídicích kompetencí a zodpovědnosti ředitel školy delegoval na své dva zástupce a další pedagogy. Od minulé inspekční činnosti byla nově vytvořena pozice zástupkyně pro první stupeň. Nastavení mechanismů řízení přetrvává, zajištění provozu i řešení situací ve škole probíhá většinou ústně při každodenním kontaktu, při jednání pedagogické rady, metodických sdružení apod. Systematické plánování činností ve škole v některých oblastech probíhá velmi často spíše neformálně, což omezuje následné efektivní vyhodnocování úspěšnosti přijímaných opatření. Menší účinnost kontroly byla zaznamenána v oblasti vedení dokumentace (školní řád, dokumentace školní družiny). Dokumenty byly upraveny v průběhu inspekční činnosti. Přetrvávajícím zjištěním od minulé inspekce je nízká hospitační činnost vedení školy, a tudíž i menší prostor pro účinnou formativní zpětnou vazbu směrem k učitelům.

Vzájemné hospitage mezi učiteli jsou vedením školy doporučovány. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je podporované. Bylo by vhodné plánovat toto vzdělávání s ohledem na výsledky hospitační činnosti a tím zkvalitňovat výchovně vzdělávací proces.

Pedagogičtí pracovníci splňují požadavky odborné kvalifikace. Pro hlubší orientaci v oblastech specializovaných činností je pro jejich koordinátory přínosem absolvované studium. Podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťuje sedm asistentů pedagoga.

Úroveň materiálních podmínek vzdělávání se průběžně neustále zlepšuje. Proběhla rekonstrukce půdních prostor a byly zřízeny nové učebny včetně vybavení (přírodopisná učebna, polytechnická učebna, jazyková učebna). Byly provedeny úpravy budovy školy umožňující bezbariérový vstup a byl vybudován nový výtah. Učebna výpočetní techniky byla rekonstruována (oprava elektroinstalace a výměna podlahové krytiny). V budově přístavby školy proběhla rekonstrukce osvětlení, výměna dveří, sociálního zařízení, ve dvou třídách byl pořízen nový stavitelný nábytek a dvě nové interaktivní tabule. V budově, kde se nachází školní družina, byl obnoven nábytek. Školní zahrada byla revitalizována (nově je

vybudována venkovní učebna, vyvýšené záhony, edukativní panel, tabule, nádrž na dešťovou vodu), zároveň proběhly úpravy školní zahrady u druhé budovy.

Škola získává mimorozpočtové finanční prostředky, a to hlavně z evropských projektů, např. *Šablony* (dotace na mzdy pěti školních asistentů, inovativní vzdělávání žáků v základní škole, inovativní vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině, vzdělávání pracovníků ve školní družině). Zapojila se do programu Národního plánu obnovy *Prevence digitální propasti* a získanou dotaci použila na vybavení digitálními učebními pomůckami, z programu *Erasmus+* byly financovány výjezdy žáků do zahraničí (Španělsko, Itálie, Francie).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Na prvním stupni byli žáci ve většině zhlédnutých hodinách vhodnými způsoby motivováni k dosažení cílů výuky, se kterými byli také seznámeni. Uplatňované metody výuky a úlohy pro žáky podporovaly většinou dosažení vzdělávacích cílů. Využívána byla zejména účelná samostatná práce žáků, méně často dominantní frontální způsob výuky. Efektivní forma skupinové práce nebo účinné práce ve dvojicích byla zaznamenána pouze v několika hodinách. Zájem žáků o učení učitelé často podporovali názornými pomůckami i prostřednictvím digitálních technologií, které ale žáci samostatně využívali v menší míře. Ojediněle byla také výuka diferencována pro podporu žáků nadaných nebo se zájmem o dané téma. Aktivita žáků byla vhodně podněcována využitím zavedených hodnoticích pravidel. Kladené nároky byly přiměřené a srozumitelné, tím se zvyšovala motivace žáků k dokončení zadané práce. Vzhledem k tomu, že byla minimálně zařazována práce s různými informačními zdroji, bylo by vhodné zaměřit se na možnosti jejich častějšího využívání. Žáci se tak učí informace vyhledávat, třídit, analyzovat a aplikovat. Ve větší části hodin byli žáci vedeni alespoň k jednoduché závěrečné sebereflexi. Sebehodnocení žáků jako důležitá součást jejich hodnocení při každodenní práci bylo ale v některých případech málo vypovídající o jejich vlastním pokroku v učení. Častější zařazování formativní zpětné vazby od učitele, na co se mají žáci dále zaměřit, je příležitostí k dalšímu zvyšování kvality výuky. Přítomné asistentky pedagoga vhodně podporovaly žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a podle výukové situace ve třídě i ostatní žáky. Jejich spolupráce s vyučujícími byla přínosná, přispívala ke zvyšování vzdělávací úrovně žáků a jejich učebnímu pokroku.

Hospitovaná výuka na druhém stupni probíhala v naprosté většině hodin v příznivé atmosféře vycházející ze vzájemného respektu mezi pedagogy a žáky. Vyučující byli na výuku dobře připraveni, pro zvýšení její názornosti často používali řadu pomůcek a uplatňovali mezipředmětové vztahy nebo učivo propojovali s běžným životem a zkušenostmi žáků. Hojně také využívali digitální techniku k vizuální či zvukové prezentaci učiva, zadání práce a výsledků úloh, sami žáci s ní však aktivně pracovali jen zcela ojediněle. V méně než polovině hodin učitelé stanovili vzdělávací cíl nebo vyplynul z průběhu hodiny, žáky seznamovali spíše s tématem či obsahem hodiny. S tím pak souviselo jen malé využití závěru hodin k vyhodnocení toho, co se žáci naučili. V několika hodinách bylo zaznamenáno zdařilé formativní hodnocení s aktivním zapojením žáků do posouzení jejich posunu vzhledem ke stanoveným cílům a s konkrétními návrhy pro jejich další práci. Proběhlo také pocitové zhodnocení hodiny výchovného předmětu a spíše formální hodnocení vlastní práce žáků či jejich spolupráce ve skupině. V ostatních případech vyučující jen sami stručně shrnuli průběh hodiny a probrané učivo nebo seznámili žáky s plánovaným obsahem další výuky. Ve sledovaných hodinách převažovala frontální forma práce, která v případech, kdy nebyla doplněna dalšími vzdělávacími formami, vedla k pasivitě a upadající pozornosti žáků. Při řízeném rozhovoru se učitelé převážně zaměřovali na žáky projevující aktivní

zájem, málo si ověřovali porozumění i u ostatních. Jen v necelé polovině hospitovaných hodin učitelé využili párovou či skupinovou práci a účinně střídali různé výukové metody, čímž žáky aktivizovali, požadovali zdůvodňování odpovědí, někteří také efektivně pracovali s chybou. V hospitované výuce neměli žáci většinou dostatek příležitostí pro vlastní bádání a odhalování nových vědomostí ani nebyli vedeni k samostatné práci s různými informačními zdroji a kritické práci se získanými informacemi. Pouze ojedinele dostali žáci možnost vypracovat jimi zvolenou část zadaných úloh či udělat práci navíc v případě rychlejšího zvládnutí uložených úkolů. Nebyla zaznamenána diferenciacie práce s ohledem na rozdílné pracovní tempo jednotlivých žáků i na jejich vzdělávací potřeby a možnosti. Asistenti pedagoga díky dobré spolupráci s učiteli a individualizovanému přístupu účinně podporovali žáky se speciálními vzdělávacími potřebami při párové či skupinové práci, v případě frontální výuky byly jejich možnosti omezené.

Průběh zájmového vzdělávání ve školní družině byl hodnocen při odpoledních činnostech, kdy bylo účastníkům nabízeno množství poutavých volnočasových i relaxačně odpočinkových aktivit účelně využitých pro kompenzaci únavy z vyučování i k rozvoji jejich dovedností a zájmů. Vychovatelky dbaly na vzájemný respekt, spolupráci a ohleduplnost, nechávaly účastníkům v dostatečné míře i volnost ve výběru činností. Ty byly vždy dostatečně promyšlené, tematicky propojené a bylo patrné, že se účastníci do nabízených úkolů zapojovali se zájmem, projevovali vlastní iniciativu, která byla vychovatelkami odměňována patřičnou pochvalou, povzbuzením. Účastníci tak měli možnost zažít úspěch z vykonané práce.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení vzdělávacích výsledků žáků ve škole provádějí pedagogové standardními postupy v souladu se školním řádem. Podklady pro hodnocení žáků známkami získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období prostřednictvím písemných prací, testů, ústního zkoušení, hodnocením aktivity žáků apod. Ve školním roce 2023/2024 prospělo celkem 206 žáků s vyznamenáním, což činilo 51,5 % z celkového počtu 400 žáků, pouze jeden žák konal opravné zkoušky. Uděleno bylo celkem 125 pochval, chování dvou žáků bylo hodnoceno sníženou známkou z chování. Žákům ohroženým školním neúspěchem je nabízena účinná podpora formou individuálních konzultací s vyučujícími a poskytováním podpurných studijních materiálů k procvičování učiva v elektronickém systému školy. Žákům 9. ročníku je poskytována podpora při přípravě na přijímací zkoušky na střední školy volbou seminářů z českého jazyka a matematiky. Od minulé inspekční činnosti škola sjednotila systém vah známek v rámci předmětových komisí a metodických orgánů. Sjednocení vah známek pro jednotlivé předměty přispělo k jednotnému přístupu k hodnocení žáků v paralelních třídách. Monitorování vzdělávacích výsledků žáků je v kompetenci třídních učitelů a je projednáváno na pedagogických radách. Vedení školy tak získává systematicky informace o průběžných a celkových výsledcích vzdělávání žáků. Jejich vývoj v průběhu celé školní docházky však cíleně nesleduje a nevyhodnocuje, nemá tak dostatek informací pro přijímání vhodných opatření ke zkvalitňování vzdělávacích výsledků žáků. Vedení školy sleduje stav plnění ŠVP čtvrtletně prostřednictvím sdílené tabulky vyplňované pedagogy. Zákonní zástupci jsou o klasifikaci a chování žáků pravidelně informováni prostřednictvím elektronických žakovských knížek, na třídních schůzkách, realizovaných v některých třídách i formou triád, a na konzultacích s vyučujícími.

Škola svým žákům nabízí pestrou nabídku kroužků a aktivit, které přispívají k jejich osobnostnímu rozvoji. Podporuje účast žáků v soutěžích, olympiádách a projektech, přičemž se do nich snaží zapojit co největší počet žáků. Škola dosáhla opakovaně významných

úspěchů na celostátní úrovni v rámci soutěže „Školní časopis roku“ se svým časopisem *Béda*, v loňském školním roce získala první místo. Žáci se pravidelně zapojují do sportovních soutěží v regionu a také do technicky zaměřené soutěže *Microtela*, přičemž se jim daří úspěšně reprezentovat školu s výbornými výsledky. Žáci školy předvádějí výsledky své školní a zájmové práce na různých kulturních městských akcích. Prostřednictvím výměnných pobytů žáků v zahraničních partnerských školách v rámci školou organizovaného projektu *Erasmus+* se dařilo účinně rozvíjet a prohlubovat jazykové a sociální kompetence žáků.

V rámci projektu *Šablony JAK* jsou realizovány Kluby (např. historický, jazykový) a žáci tak mají možnost prohlubovat svůj zájem o danou oblast vzdělávání. Škola se účastní celoroční hry *Recyklohraní* či celorepublikové akce *Uklid'me Česko*, kdy žáci plní nejrůznější úkoly a podílí se na udržování čistoty v okolí školy, třídění odpadu a zapojují se aktivně do realizace různých environmentálních výzev. Účelná spolupráce školy s místními firmami, městskými organizacemi a středními školami přináší škole možnosti dalšího obohacení výuky o nejrůznější aktivity.

Poradenské služby ve škole zajišťují výchovný poradce a školní metodik prevence. Jejich činnost je založena na jasném vymezení kompetencí a zároveň funkční úzké spolupráci, Výchovný poradce vytvořil přehledný systém pro informování pedagogů o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami. Poskytování podpůrných opatření ve výuce a spolupráci učitelů a asistentů pedagoga hlavně na prvním stupni sleduje také v rámci cílených náhledů do výuky. Činnost asistentů pedagoga ale probíhá bez jednotného metodického vedení a organizovaného sdílení zkušeností, které by vedly ke zvyšování účinnosti jejich další práce. Výchovný poradce účelně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, ale poskytování primární podpory žákům na úrovni školy je v kompetenci třídních učitelů a je využíváno jen na prvním stupni. V rámci kvalitně nastaveného kariérového poradenství škola funkčně spolupracuje s regionálními firmami a pravidelně umožňuje žákům interaktivní seznámení s různými profesemi. Na základě spolupráce se zřizovatelem také nově realizuje cílené testování vzdělávacích a osobnostních předpokladů žáků 9. ročníku s následným rozbořením výsledků za účelem pomoci jim a jejich zákonným zástupcům při rozhodování o výběru střední školy.

V oblasti primární prevence rizikového chování škola promyšleně organizuje programy vlastní i ve spolupráci s externími partnery. Témata jsou systematicky nastavena s ohledem na věkové zvláštnosti a potřeby žáků převážně od pátého ročníku a jsou doplňována o řadu dalších aktivit nespecifické prevence. Významným prostředkem pro rozvíjení personálních, sociálních, komunikativních a občanských kompetencí je zapojení žáků jak do činnosti školního, tak městského žakovského parlamentu, v němž mají všichni zájemci možnost aktivně se zapojit i do chodu města a širší spolupráce se žáky dalších místních základních a středních škol. Školní metodik prevence poskytuje pedagogům kontinuální pomoc s řešením aktuálních problémů včetně spolupráce s dalšími relevantními institucemi a také výraznou metodickou podporu díky vytvoření sdílené elektronické platformy. Tam ukládá veškeré materiály k oblasti prevence rizikového chování a práce s třídními kolektivy (platná legislativa, příručky, náměty na hry, pracovní listy, dotazníky atd.). Pomocí tzv. kázeňských listů, nově vedených v elektronické podobě, si průběžně udržuje přehled o problémech vzniklých ve výuce. Škola klade důraz na oceňování správného chování žáků a tím na vyrovnanost mezi udělovanými pochvalami a kázeňskými opatřeními. Zachycení problémů v jejich zárodku a jejich okamžitému řešení napomáhají třídnické hodiny, sledování a vyhodnocení klimatu na základě vlastních sociometrických šetření i zadávání dotazníků týkajících se vztahů v třídních kolektivech a nově také well-beingu žáků.

Ke stmelení kolektivu a společnému nastavení třídních pravidel účinně slouží adaptační aktivity pro třídy 6. ročníku.

Závěry

Vývoj školy

- Byla nově vytvořena pozice zástupce ředitele pro první stupeň, došlo k personální změně na pozici výchovného poradce.
- Od minulé inspekční činnosti došlo ke snížení počtu tříd (z 19 na 18).
- Materiální podmínky školy se průběžně zlepšují.
- Byl vytvořen systém pro informování pedagogů o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami a pro jejich metodickou podporu v oblasti prevence rizikového chování a sociálního a osobnostního rozvoje žáků.
- Škola v rámci kariérového poradenství prostřednictvím zapojení do projektu nově realizuje testování vzdělávacích a osobnostních předpokladů žáků s ohledem na výběr střední školy.

Silné stránky

- Škola se realizovanými aktivitami formou široké nabídky kroužků, zapojením do řady projektů, realizací zájmových klubů a činností školního parlamentu podílí na osobnostním a občanském rozvoji žáků. Do těchto aktivit se snaží zapojit co nejširší množství žáků a věnuje náležitou pozornost jejich přípravě. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedůsledná kontrolní a nedostatečná hospitační činnost neumožňují vedení školy poskytovat pedagogům kvalitní a účinnou zpětnou vazbu, která by jim umožnila nezbytný profesní růst, další vzdělávání pedagogických pracovníků nereaguje v potřebné míře na slabá místa ve výuce. (2.1)
- Učitelé ve sledované výuce málo využívali metody činnostního a kooperativního učení, nevytvářeli žákům dostatek vhodných příležitostí pro práci s různými informačními zdroji a posuzování získaných informací. (4.2)
- Méně častá systematická diferenciací výuky, která by podpořila žáky nadané a rychleji pracující. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit aktivní zapojení žáků do procesu vlastního učení, využívat častěji činnostní učení a kooperativní metody práce a tím umožnit žákům rozvíjet jejich komunikativní a sociální kompetence i schopnost vzájemně se respektovat a uzavírat kompromisy.
- Vytvářet žákům více příležitostí pro práci s různými informačními zdroji a kritickému posuzování získaných informací, vést je k souvislému verbálnímu projevu, k efektivní argumentaci a obhajobě odpovědí a názorů.

- Vyhodnocovat účinnost podpůrných opatření (nejen individuálních vzdělávacích plánů).
- Koordinovat činnost asistentů pedagoga, zajistit jim metodické vedení a cílevědomé sdílení informací pro zvýšení účinnosti jejich práce.
- Zkvalitnit systém kontrolní a hospitační činnosti vedení školy. Pravidelně monitorovat a důsledněji vyhodnocovat pedagogickou práci ve škole, zlepšit úroveň řízení v oblasti odborného a metodického vedení pedagogických pracovníků, poznatky z uskutečněných kontrol vyhodnocovat a přijímat účinná opatření ke zvýšení kvality vzdělávání.
- Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků provázat se závěry kontrolní a hospitační činnosti, při jeho aktualizování vycházet nejen ze zájmu pedagogických pracovníků, ale i z aktuálních potřeb školy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Naše škola* platný od 1. 9. 2023
2. Školní vzdělávací program pro školní družiny platný od 1. 9. 2019
3. Školní řád základní školy s platností od 18. 10. 2022
4. Vnitřní řád školní družiny s platností od 21. 6. 2024
5. Dokument *Koncepce rozvoje školy na období 2023 – 2029*
6. Školní matrika pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (výběr)
7. Rozvrhy hodin tříd a učitelů pro školní rok 2024/2025
8. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce ve školní družině platné pro školní rok 2024/2025
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2023/2024
10. Záznamy jednání pedagogické rady pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (výběr)
11. Záznamy z jednání předmětových komisí za školní roky 2023/2024 a 2024/2025 (výběr)
12. Minimální preventivní program základní školy platný pro školní rok 2024/2025
13. Dokumentace k činnosti školního poradenského pracoviště pro školní rok 2024/2025 (výběr)
14. Doklady k personálním podmínkám školy (aktuální stav, výběr)
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2024/2025
16. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků pro školní rok 2024/2025 (výběr)
17. Přehled hodnocení chování a prospěchu žáků ve školním roce 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Mgr. Petra Olivová, školní inspektorka

Mgr. Bc. Milena Zrzavá, školní inspektorka

18. 12. 2024